

Výr Ulli poznává východní Krušnohoří Weidegut Colmnitz

www.ullihu.de

Na kraji Tharandtského lesa, tam, kde se Colmnitzský potok (Colmnitzbach) začíná klikatit skrz Tännichtgrund, nachází se statek Weidegut Colmnitz. Před několika lety tu vzniklo prožitkové centrum z nejrůznějšími zvířaty, bylinkovou zahradou, hřištěm a mnoha dalšími důvody proč navštívit tuto zapadlý kout Krušných hor. Především však krásná příroda zve k procházkám po okolí. Musíme ale dávat pozor: v těchto místech dříve řádil obávaný loupežník Lips Tullian!

Abychom se dostali ke statku, kde nás čeká odpověď na soutěžní otázku k této stanici, pojedeme autobusem na zastávku „Colmnitz – Untere Hauptstraße“. O víkendech tu jezdí třikrát denně linka 363 (Frauenstein - Klingenberg - Tharandt (z Frauensteinu 7.43, 11.43 a 15.43; z Tharandtu 9.33, 13.33 a 17.23). Od zastávky musíš ještě kousek pěšky, po úzké cestě do údolí. Na samém konci vesnice, vpravo na stráni, leží statek Weidegut. Dříve byla většina selských statků zřizována na stráních, a ne v údolních nivách – kvůli velkým vodám. To až později přestali lidé při stavbě nových domů přemýšlet o hrozícím nebezpečí.

Na nádraží Klingenberg-Colmnitz zastavují každou hodinu vlaky mezi Drážďany a Freibergem, do vsi Colmnitz je to však ještě více než dva kilometry pěšky.

Ve Weidegut Colmnitz je živo především při tržních slavnostech, které se tu konají několikrát do roka – např. Velikonoční trh (vždy v neděli předcházející Velikonocím), letní dvorské slavnosti (na začátku července) a dýňový trh v říjnu. Kromě toho tu každoročně uvítají stovky návštěvníků, kteří se zajímají o zemědělství. Na jedné ze stěn vnitřního dvora najdeš také tabuli s řešením úkolu, který ti pro tuto stanici zadal Ulli.

Putování za skrýšemi Lipse Tulliana na kraji Tharandtského lesa začíná jen kousek za statkem Weidegut. Nejprve jdeme podél pastvy pro osla a ostatní domácí zvířata, až k nádherné bylinkové zahradě. Před plotem odbočuje vlevo pěšina k vyhlídce Tännichtgrund. Tam se dostaneme po asi 200 metrech. Čekají tu na nás opravené základové zdi dávno zbořeného selského dvora. Zbytky zdí lákají k delšímu odpočinku, my však máme před sebou ještě další kilometry. Kousek dál směrem na kraj lesa přijdeme k železničnímu náspu. Ne, vlaky už tu desítky let nejezdí, i kolejnice byly dávno odstraněny. Dnes je tu široko daleko jen jedna železniční trať mezi Drážďany a Freibergem s malou zastávkou Klingenberg-Colmnitz, dva kilometry odsud. Před sto, a také ještě před čtyřiceti lety funěly kolem Tharandtského lesa parní vlaky na mnoha úzkokolejných tratích. Klingenberg-Colmnitz byl významný železniční uzel. Vyjížděly odtud vlaky směrem na Frauenstein. A tady u Tännichtgrundu byla přípojka na

takzvanou Wilsdrufferskou úzkokolejnou sítí. Zvonkovou dráhou člověk tenkrát dojel do Freitalu nebo do Míšně. Najednou ale začaly lesní dříví a zemědělské plodiny vozit nákladáky a už se dál nevyplatilo provozovat malé železniční trati. Proto byl před cca 40 lety jejich provoz ukončen.

Po překročení náspu půjdeme ještě pár kroků po okraji lesa nahoru, až se vlevo objeví lesní cesta, která nás skrz jehličnatý les zavede ke skalám Lipse Tulliana.

Skály Lipse Tulliana – porfyrové skalisko, které vyčnívá do údolí a nabízí pěkný pohled na louky a stráně Tännichtgrundu. Slavný náčelník lupičů Lips Tullian strašil před 300 lety celé východní Krušné hory. Tady nahoře, na skále, spřádala jeho „Černá garda“ plány přepadení dostavníků a vloupání do kostelů. Lupiči uměli perfektně pracovat s paklíči a páčidly a neštíteli se žádného násilí na svých obětech.

Mezitím, co se jeho banda ukrývala v Tharandtském lese a žila tu ve skromných podmínkách, dával Lips přednost pohodlnějšímu životu ve městech. Často byl také chycen a vsazen do žaláře, ale prohnanému náčelníkovi lupičů se vždy podařilo utéci. Až teprve August Silný tvrdě zakročil, aby znovu zajistil bezpečnost na saských silnicích. Tak byl Lips Tullian odvezen do Drážďan a před očima dvaceti tisíc zvědavců popraven. O několik let později byli dopadeni i jeho poslední kumpáni. V to alespoň doufáme, když se po malém odpočinku zase zvedneme a pokračujeme v cestě. Půjdeme teď asi 1300 metrů po takzvané „solné stezce“, lesem směrem na západ. Na obou stranách nás doprovází smrkový a modřínový les s poměrně chudým rostlinným pokryvem na zemi. Před 200 lety byl v celém Sasku nedostatek dřeva, protože se ho mnoho spotřebovalo především při těžbě a zpracování rudy v dolech. Saský kurfiřt tedy povolal pomoc až z Duryňska. Heinrich Cotta založil v Tharandtu lesní školu a dal se hned se svými syny a spolupracovníky do díla. Proměřili saské lesy a odstranili každé „neužitečné křoví“. Pak všude vysázeli jehličnany. Tak mělo být do budoucna vyřešeno zásobování Saska dřevem – to znamená netěžit více, než skutečně přirostlo. A protože lidé nechtěli čekat na dřevo ještě sto let, sázely se v krušných horách především smrky. Jejich dřevo totiž slibovalo první výnosy už za dvacet až třicet let. Tharandtští lesníci vymysleli systém holoseči – tak se dal z lesů vytěžit co největší zisk a přitom byl zachován princip udržitelnosti. Tharandtský les byl pro ně pokusnou oblastí, kde mohli své teorie plně využít v praxi.

Co bylo pro hospodářství země požehnáním, neudělalo ale nadlouho dobře lesu. Smrkové monokultury totiž nejsou jen náchylné vůči bouřím a kůrovci. Půda pod nimi ztrácí živiny. V jedné hrsti lesní půdy může přitom žít více živočichů, než je lidí na Zemi. A všichni ti maličcí tvorečkové jsou důležití. Zpracovávají živiny pro rostliny. Ale i rostliny musí zajistit takové podmínky, aby se mikroorganismy cítily dobře. Když lidé nahradí přirozeně bohatou skladbu lesa několika druhy jehličnanů, tento proces vzájemné podpory mezi rostlinami a půdními živočichy se naruší. Smrkové jehličí je kyselé, a to nemají malí tvůrci úrodné půdy rádi. Navíc to tu už od přírody nemají vůbec lehké. Většina hornin Tharandtského lesa je totiž chudá na živiny. V dávných dobách, ještě dlouho před prvními dinosaury, se tu

rozprostíral obrovský sopečný vulkán. Ten jedno vychrlil takové množství lávy, že se magmatický krb pod ním úplně vyprázdnil. Pak se vulkán zhroutil do sebe a vznikla takzvaná kaldera – kráter o několikakilometrovém průměru. Pozdější malé výbuchy naplnily kráter křemenným porfyrem – kyselou a na živiny chudou vyvřelou horninou..

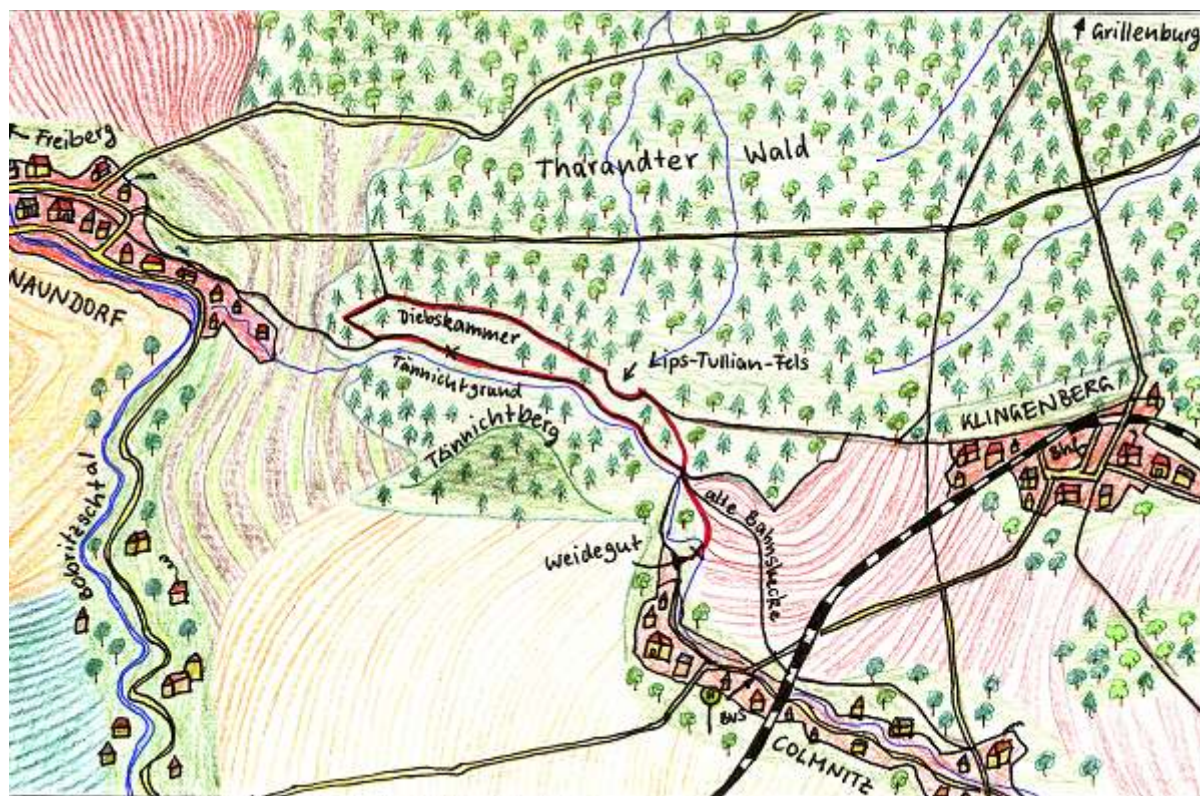
Mezitím jsme přišli na křižovatku se strážním domkem. Rovně vede cesta do Naundorfu. My ale odbočíme vlevo a po asi 500 metrech znovu překročíme železniční násep. Cesta nás teď povede proti proudu Colmnitzského potoka (Colmnitzbach). Po dalších 300 metrech přijdeme na zajímavé místo – na střed Saska! Místo je označené pomníkem a hned vedle najdeme malou odpočívku. Kromě toho je tu však také skrýš lupičů (Diebskammer)! Tak se jmenuje zdejší porfyrový skalní převis. Dříve byla na západní straně skály jeskyně, o níž se ještě dnes vyprávějí podivné věci. Měl v ní být ukrytý zlatý stůl a jiné poklady a z jeskyně prý vedla podzemní cesta až do Grillenburgu. Před více než sto lety byl však vchod do jeskyně zasypán. Loupežnická skrýš tu prý byla dlouho před Lips Tullianem a jeho bandou, i ta se v ní však možná ukrývala.

Teď jsou to asi 2 km zpátky do Colmnitz – podél potoka až ke konci Tännichtgrundu. Údolní niva se ještě občas využívá jako pastvina, jinak ale louky leží ladem. Nivu si znovu podmaňuje lužní olšový les – přestože po poslední povodni byla i u Colmnitzského potoka příroda pořádně poničena.

Velký problém pro místní rostlinstvo představuje netýkavka, která se tu v posledních letech velmi rozšířila. Její původní vlast leží v jižní Asii, i u nás se však cítí dobře. Velké růžové květy vypadají sice pěkně, netýkavka však nenechá dost místa menším, domácím druhům rostlin. K takovým problematickým zavlečeným druhům patří u nás i křídlatka japonská a bolševník velkolepý .

Během putování skrz Tännichtgrund se vyplatí pohled na protilehlou stráň, kde na jednom místě roste krásný bukový les. Velké odumřelé kmeny jsou obrostlé houbami a dokazují, že i mrtvé stromy jsou velmi důležité pro druhové bohatství přírody.

My teď zatočíme zpět ke staré železniční trati, k vyhlídce Tännichtgrung a nakonec k překrásně opravenému statku Weidegut v Colmnitzu. Máme za sebou něco mezi 5 a 6 kilometry a Lips Tullian nám neublížil.

Tipy na výlet

Weidegut Colmnitz

Zemědělským družstvem znovuoobnovená zemědělská usedlost na okraji Tharandtského lesa s domácími zvířaty, bylinkovou zahradou a hřištěm

Kontakt: Barbara Lauckner, Tel. 0049-035202-5390,
Barbara.Lauckner@gmx.de

Lovecký zámek Grillenburg – lesnická a myslivecká výstava

Informace k lesnictví a myslivosti; sídlo zemské nadace pro přírodu a životní prostředí Otvírací doba: 10.⁰⁰ – 17.⁰⁰, v pondělí zavřeno; prohlídky po předchozí domluvě;

Adresa: Hauptstraße 7; 01737 Grillenburg; 0049-035202-2027

Venkovní geologické muzeum Mohorner Grund

Zajímavé pohledy do minulosti Země v oblasti Tharandtského lesa, naučné tabule (podrobný popis je na internetu:

www.wilsdruff.de/?src=show_site.php?id=107)

Prohlídky vede Rolf Mögel ze spolku Geologie des Tharandter Waldes, 0049-035203-2530, Moegel_BS@web.de

Johannishöhe Tharandt

Dům ekologické výchovy organizace Grüne Liga, ekologicky orientované

bydlení, semináře, kozy a přírodě blízká zahrada. Pořádání Tharandtských přírodních trhů (každou první sobotu v měsíci 9.⁰⁰ – 13.⁰⁰) [Johannishöhe, 01737 Tharandt](https://www.johannishoehe.de), 0049-035203-37181; [www.johannishoehe.de](mailto:info@johannishoehe.de); info@johannishoehe.de

Lesnická botanická zahrada

Přes 2000 rostlin a dřevin z celého světa

Am Forstgarten 1, 01737 Tharandt, Tel.: 0049(035203) 3 83 12 74

Otevřeno: duben – říjen, so - čt: 8 – 17hod., vstup zdarma

Dědičná štola Aurora a hornická naučná stezka Dorfhain

V údolí Divoké Bystřice (Wilde Weisseritz)

Od dubna do října každou sobotu od 10 do 14.30 hod. – cca 35 minutové prohlídky

Skupiny 8 a více lidí se musí předem ohlásit. Zvláštní prohlídky jsou po dohodě možné. www.auroraerbstolln.gmxhome.de; 0049/0351 / 6 50 27 00; info@AuroraErbstolln.de

TENTO PROJEKT JE
SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ